הגיעוך. הס שלך ופנה אותן לעצמך: אין שומעין לו. אם אין זה רוצה אין קונה לו דבר הפקר או מתנה: כאבן ובקש. ללקט לו משלו או מן ההפקר: טול מה שעשית. כל מה שלקטת יהא שלך: אין שומעין לו. אע"ג דבכל דוכתי אית ליה שוה כסף ככסף הכא גבי פועל כל תלין שכרו כמיב (ויקרא יט) מאי דאתמי בהדיה משמע: גמ' דלית ליה אגרא גביה. חה אינו תפן במתנתו והוא מזיקו שמנעו מזריעתו: אכל סיפא דאית ליה אגרא גביה. חה נא לכופו על שכרו והוא אומר לו טול זה בפרעון אימא כו': ממרי רשותיך. מבעל חובך: פארי אפרע. אמר נותן לך פונין קבלה: משום דאית ליה אגרא גביה. משקיבל עליה קנייה בחגריה: גריכא. דאין שומעין לו דקנייה ליה חגרו: ופתניא שומעין לו. לאומר לפועל טול מה שעשית בשכרך: בשל חבירו. שהיתה מלאכת חבירו שומעין לו: בשל הפקר. שומעין לו דא"ל קני ביה את דלדידיה לא קני ליה. ר"נ לטעמיה דאמר לעיל (דף י.) המגביה מציאה לחבירו לא קנה חבירו נמצא שאין פעולתו עליו ואין כאן כל תלין ולא דמי לשל חבירו דהתם ליכא למימר זכי ביה את וכי לא א"ל שכרך על בעל הבית על כרחו שכרו עליו אבל הכא לא: מיפיבה רבא לרב נחמן. למימר דפועל לאו בכלל המגביה מציאה לחבירו הוא אלא כיד בעה"כ הוא וקנייה בעה"כ בהגבהה דפועל אפילו אמר לו עשה עמי מלאכה אתם וכל שכן הכא דשכרו ללקט מציאות ממש: כאן בהגבהה כאן בהבטה. ואידי ואידי בשל הפקר מתני' כשאכרו ללקט מכן וקא בהגבהה דפועל וע"כ שכרו עליו וכריתא כשאכרו למלאכת הבטה כגון לשמור או להשליך מעלייה לתרך דליכא הגבהה דא"ל אמאי לא זכאי ביה אלא זיל את זכי בה: פגאי פיא. אי קניא אי לא: שומרי ספיחים. של שעורין לאורך מנחת העומר או של חטין לאורך שתי הלחם: אפה אומר אין כאין משל לבור. אם נשמע לך לא יציאו עומר ושתי הלחם משל לבור אלא משל יחיד זה שקנה מן ההפקר בשמירתו דבכירא להו הבטה קניא בהפקר הואיל ודבר עורה הוא ודעתו לכך על ידו נשמר: ומה אפה אומר אין כאין וכו'. הא איהו סבר דלא קניא: מדבריך. שאתה אומר לשמרו בחנם: לדבריגו. שאנו אומרים הבטה בהפקר קני אין וכו': אמר רבא גרסינן הכא ולעיל אמר רבה: דב"ע הבטה בהפקר קני. וטעמא דר' יוסי דקסבר מסרה זה לבור ונמצאו באין משל בבור: ורבנן. מייתי שמא לא יהא בלבו למסור יפה יפה בלב שלם דנוח לו שיקרבו משלו: מדבריך. שאתה אומר ישמרם חנם: לדבריגו. שאנו מושכין שמא לא ימסרם יפה יפה אין עומר ושתי הלחם וכו': כחושבין לבעלי זרועות. שאם לא נוליא עליהן קול שהן של הקדש יש בעלי זרועות שלוקחין אותם בחזקה ולעולמן: ומה

זמן ב"ד ל' יום. ומכאן אנו למדים זמן ב"ד לפרוע חובו ולכמה דבריה דהוי ל' יום ורשב"ג נמי אמר לעיל (דף קיג.) אף לעצמו אין מחזיר אלא שלשים יום ומיהו לכל מזיקין לא אמר שיהא זמן ב"ד ל' יום כמו הכא דהא לעיל (דף פב:) גבי נשבעה כדו ולא סילקו נפלה גמלו ולא העמידה ר"מ מחייב בהזיקן אין זמן ב"ד שלשים יום שם כדמשמע בהמניח את הכד (ב"ק דף כט.) והיינו טעמא שבשעה קלה יכול להסירם משם: [6]אמר ליה הגיעוך אין שומעין לו. אע"ג דמפקיר מזקיו לאחר נפילת אונס אמרי' בפרק המניח (שם דף כט.) דפטור הכא דאיתמוטי קא מיתמיטי ואינו מפקירו כדאמר בגמרא: ליקני ליה חצירו כו'. אבל אי לאו דר"י בר"י אמרי אמאי שפיר דאין קונה לו אלא היכא דעומד בגד שהיו לכך מי לא פגיעה לא דבשאמר ליה הגיעון לא היה אכתי עומד שם: כאן בשל חבירו. תימה למאי דס"ד השתא אמאי צריך לומר לו טול מה שעשית בשכרך יאמר לא אמן לך כלום שלא עשית לי כלום: לעשות בשלו והראהו בשל חבירו. [כ] משמע דוקא לעשות בשלו אז נותן לו שכרו משלם אבל אמתא לא ותימה א"כ אמאי איצטריך לשויי כאן בשלו כאן בשל הפקר ליתי כאן בשכרו לעשות שלו כאן בשכרו אמתא בשל חבירו ואור"י דמשום הכי לא משני הכי דהא פשיטא דאם שכרו לעשות בשל חבירו דשומעים לו אבל הא דמשני לעיל הא בשל חבירו מידום הוא דשומעין לו דהא לא אמי הכי וכן כאן בשל הפקר מידום הוא וכן מה שמתרץ לסוף דבהבטה שומעין לו מידום הוא דקא משמע לן דהבטה בהפקר לא קני: שומרי ספיחים. פירשתי בסוף פ' האכר (כ) (לעיל דף נח.):

מחוורתא

הגיעוך אין שומעין לו [a]משקבל עליו אמר לו הילך את יציאותיך ואני אבטול את שלי אין שומעין לו [b]השוכר את הפועל לעשות עמו בתבן ובקש ואמר לו תן לי שכרי ואמר לו טול מה שעשית בשכרך [6]אין שומעין לו [c]משקבל עליו ואמר לו הילך שכרך ואני אבטול את שלי אין שומעין לו: גמ' [d]נפחתה רב אמר ברובה ושמואל אמר [e]בארבע רב אמר ברובה אבל בארבע אדם זורע חציו למטה וחציו למעלה ושמואל אמר בארבע אין אדם זורע חציו למטה וחציו למעלה וצריכא דאי אשמועינן דירה בהא קאמר שמואל משום דלא עבידי אינשי דדיירי פורתא הכא ופורתא הכא אבל לענין זריעה עבידי אינשי דזרעי הכא פורתא והכא פורתא אימא מודה ליה לרב ואי איתמר בהך בהך קאמר רב אבל בהא אימא מודה ליה לשמואל צריכא: נתנו לו זמן: וכמה זמן ב"ד א"ר יוחנן [f]שלשים יום: מי שהיה כותלו כו': הא מדקתני סיפא היילך יציאותיך מכלל דפנינהו עסקינן טעמא [a] דפנינהו הא לא פנינהו לא אמאי ותקנה ליה שדהו [g]דאמר ר' יוסי בר' חנינא חצירו של אדם קונה לו שלא מדעתו ה"מ היכא דקא מיכוין לאקנויי ליה אבל הכא אישתמוטי הוא דקא מישתמיט ליה: השוכר לעשות עמו בתבן כו': וצריכא דאי אשמועינן להך קמייתא דכי קאמר ליה הגיעוך אין שומעין לו משום דלית ליה אגרא גביה אבל הכא דאית ליה אגרא גביה אימא שומעין לו [h]דאמרי אינשי ממרי רשותיך פארי אפרע ואי אשמועינן הכא הכא שמשקבל עליו אין שומעין לו משום דאית ליה אגרא גביה אבל הכא דלית ליה אגרא גביה אימא שומעין לו צריכא: אין שומעין לו: והתניא שומעין לו אמר רב נחמן לא קשיא כאן בשלו כאן בשל חבירו א"ל [6] רבה לרב נחמן בשלו מ"ט דא"ל אגרא עלך בשל חבירו נמי שכרו עליו דתניא [i]השוכר את הפועל לעשות בשלו והראהו בשל חבירו נותן לו שכרו משלם וחוזר ונוטל מבעל הבית מה שהחנה אותו אלא אמר רב נחמן לא קשיא כאן בשלו כאן בשל הפקר איתיביה רבא לרב נחמן [j]מציאת פועל לעצמו אימתי בזמן שאמר לו בעל הבית נכש עמי היום או עדור עמי היום אבל אם אמר לו עשה עמי מלאכה היום מציאתו לבעל הבית אלא אמר רב נחמן [j]לא קשיא כאן בהבטה כאן בהבטה אמר רבה הבטה בהפקר תנאי היא דתנן [k]שומרי ספיחי שביעית שכרן מתרומת הלשכה ר' יוסי אומר הרוצה מתנדב הוא ושומר חנם אמרו לו אתה אומר כן [l]אין באין משל צבור מאי לאו בהא קמיפלגי דת"ק סבר הבטה בהפקר קני ואי יהיבי ליה אגרא אין ואי לא לא ורבי יוסי סבר [m]הבטה בהפקר לא קני וכי אזלי צבור ומייתי השתא הוא דקא זכי ביה ומה אתה אומר הכי קאמרי ליה מדבריך לדברינו אין עומר ושתי לחם באין משל צבור אמר רבא לא דכ"ע הבטה בהפקר קני והכא חיישינן [n]שמא לא ימסרם יפה יפה קמיפלגי דרבנן סברי יהבינן ליה אגרא ואי לא חיישינן שמא לא ימסרם יפה יפה רבי יוסי סבר לא חיישינן שמא לא ימסרם יפה יפה ומה אתה אומר הכי קאמרי ליה מדבריך לדברינו דחיישינן שמא לא ימסרם יפה יפה אין עומר ושתי לחם באין משל צבור איכא דאמרי רבא אמר דכ"ע הבטה בהפקר לא קני והכא בחיישינן לבעלי זרועות קמיפלגי דת"ק סבר דתקינו רבנן למיתב ליה ארבע זוזי [o]כי היכי דלישמעי בעלי זרועות וליפרשו מינייהו ור' יוסי סבר לא תקינו ומה

מסורת הש"ס

a) [ער' תוס' כ"ק ס. ד"ה רב הונא], b) [לעיל קמ: ומס' מיתה בכמה רב אמר וכו' וכן יתכן להיות כאן נפחתה בכמה], g) כ"ק מנ: [לעיל י. ד"ה קב. מולין קמא:], d) כ"ק מו: ב"מ נב:, e) לעיל עז. קיא., f) לעיל י. יב:, i) שקלים פ"ד מ"א מנחות פד., n) [ר"ה ז. יומא לה: ותר' בתוס' שם], o) שיך לעיל,

הגהות הב"ח

(a) גמ' אע"ל רבא לר' נחמן בשלו: (b) תוס' ד"ה שומרי ר' פ' האכר. נ"ב דף נח ד"ה לעמור:

הגהות הגר"א

[א] גמ' עפמא דפגינהו סי'. נ"ב אבל בסיפא נפומל אפי' בגא"ה. רשב"א מוקמי ומעמו של רשב"א כיון דמריב לו מקני ליה ועי' מר שלו פ"ב ופר' פ"ב סכיו (ועי"ש מהרי רכיטו פ"ק קכ"ט וכ"ס): [ב] תוס' ד"ה לעשות. משמע דוקא דלא א"ל שכרכם פלי ופ"ל ע"ו מ' (ועמ"ש רכיטו בחי"מ פי' שלו פ"ק כ'):

עין משפט
נר מצוה

כב א מיי' פ"ג מהל' שכירות הל' ח סמג עשין סב טוש"ע ח"מ סי' קסו:
כג ב ג מיי' פ"ט מהל' שכירות הל' י סמג עשין סט טוש"ע ח"מ סי' שלו סעיף ב:
כד ד מיי' פ"ד מהל' שכירות הלכה ח סמג עשין כב טוש"ע ח"מ סי' קסה:
כה ה מיי' פי"ג מהל' מתנה מתנות הלכה יט סמג עשין סח טוש"ע ח"מ סי' תמח:
כו ו טוש"ע ח"מ סימן שלו סעיף ב ופפי' ג:
כז ז מיי' פ"ד מהל' שכירות הלכה ה:
כח ח מיי' שם הל' ו:
כט ט מיי' פ"ב מהל' נזקי הל' יט טוש"ע ח"מ סי' רפג סעיף יא:
ל י מיי' פ"ב מהל' שקלים הלכה ו:

מוסף רש"י

ממרי רשותיך. פאיס אשר אתה עשה בו, פארי אפרע. סוכן בשוויהן (רשב"ם ב"ב צב:). בזמן שאמר לו בעל הבית נכש עמי היום. לא נכש עמו אלא לימים ועיכורו כשהגיה המציאה אין זו ממלאכת בעל הבית וקנאה פועל והוא יכנה לו משכרו שכר פעולת ניכוש ועיכור כל שעת הגבהה (לעיל י.). אבל אם אמר לו עשה עמי מלאכה היום. כל מלאכה שהוא עושה מלאתם בעל הבית היא וקנה בעל הבית (שם). שומרי ספיחי שביעית. של שעורין לפני העומר אלא יקטו הפנים (מנחות פד. מכתי"). נוטלין שכרן מתרומת הלשכה. לפי שהם הפקר ונרין לשומרן מפני המיה ומפני הענים אלא יקטוהו קודם לעומר כדי שיהא העומר נא מהם (מנחות פד.).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com